

Regulamin *Nr 1/2010*
Dyrektora Generalnego Służby Więziennej
z dnia *18* października 2010 r.

**w sprawie zasad etyki zawodowej funkcjonariuszy i pracowników
Służby Więziennej**

Na podstawie art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r.
o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523) określa się, co następuje:

Zasady ogólne

§ 1. Funkcjonariusz Służby Więziennej, zwany dalej „funkcjonariuszem” oraz pracownik przestrzega zasad etyki zawodowej określonych w regulaminie w sprawie zasad etyki zawodowej funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, zwanego dalej „regulaminem”.

§ 2. Funkcjonariusz i pracownik wypełnia swoje obowiązki z poszanowaniem praw i godności człowieka, uznając jego podmiotowość oraz przestrzegając zasady równego traktowania.

§ 3. Funkcjonariusz i pracownik winien kierować się zasadami uczciwości, honoru i szacunku dla innych osób.

§ 4. Funkcjonariusz i pracownik w wykonywaniu zadań i obowiązków służbowych jest bezstronny oraz apolityczny.

§ 5. Funkcjonariusz i pracownik, zarówno w służbie, jak i poza służbą lub pracą, powinien zachowywać się w sposób praworządny, odpowiadający godności funkcjonariusza publicznego, unikać zachowań i sytuacji, które mogą

godzić w dobre imię Służby Więziennej lub godność innych osób, dbać o społeczny wizerunek Służby Więziennej, podejmując działania służące budowaniu zaufania do niej.

§ 6. Funkcjonariusz i pracownik powi nien wystrzegać się korupcji w każdej postaci oraz zwalczać wszelkie jej przejawy, a w szczególności nie może wykorzystywać swojego stanowiska w celu uzyskania korzyści dla siebie i osób bliskich oraz przyjmować korzyści, które mogłyby mieć wpływ na sposób wykonywania obowiązków służbowych, a także nie może wykorzystywać poza służbą albo pracą informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych ani uzyskiwać informacji do tych celów.

§ 7. Funkcjonariusz i pracownik powinien wykonywać czynności służbowe profesjonalnie według najlepszej woli i wiedzy oraz z należytą starannością i rzetelnością, dążyć do osiągnięcia najlepszych rezultatów swej służby, wykazując się odpowiedzialnością, odwagą, ofiarnością oraz uczciwością.

§ 8. Funkcjonariusz i pracownik powinien być lojalny zarówno wobec Służby Więziennej, jak i współpracowników oraz przełożonych, gotów do wykonywania służbowych poleceń, dbając przy tym o to, aby nie zostało naruszone prawo lub popełniona pomyłka.

Postępowanie funkcjonariusza i pracownika wobec osadzonych

§ 9. Funkcjonariusz i pracownik będący przełożonym osadzonego powinien stanowić dla niego wzorzec etycznego postępowania i zachowania.

§ 10. Funkcjonariusz i pracownik w kontaktach z osadzonym kieruje się humanitarnym stosunkiem do jego osoby, zachowując konieczny dystans i rozwagę oraz powinien stawiać mu wymagania stosowne do możliwości.

Funkcjonariusz i pracownik powinien obiektywnie oceniać postępowanie osadzonego.

§ 11. Wszelkie informacje o osadzonych oraz jego rodzinie uzyskane przez funkcjonariusza i pracownika podczas wykonywania przez niego zadań służbowych mogą być wykorzystywane wyłącznie do celów służbowych.

Wzajemne relacje funkcjonariuszy i pracowników

§ 12. Funkcjonariusza i pracownika w kontaktach z innymi funkcjonariuszami i pracownikami powinna cechować kultura osobista, wzajemna lojalność i szacunek oraz życzliwość, takt i uprzejmość. W kontaktach służbowych z innymi osobami funkcjonariusza i pracownika powinna cechować także rozwaga w wygłaszanych opiniach, sądach i poglądach oraz tolerancja.

§ 13. 1. Funkcjonariusze i pracownicy winni wzajemnie służyć sobie radą i pomocą, a także dzielić się swoimi doświadczeniami zawodowymi oraz wzajemnie wspierać w rozwiązywaniu problemów zawodowych.

2. Funkcjonariusz i pracownik, któremu powierzono obowiązki opiekuna innego funkcjonariusza lub pracownika, winien dołożyć wszelkich starań dla należytego przygotowania tego funkcjonariusza albo pracownika do wykonywania obowiązków służbowych.

§ 14. Funkcjonariusz i pracownik wszelkie uwagi o dostrzeżonych zaniedbaniach lub błędach w postępowaniu innego funkcjonariusza lub pracownika powinien przedstawić temu funkcjonariuszowi albo pracownikowi. W przypadku rażącego zaniedbania obowiązków lub zasad etyki zawodowej funkcjonariusz i pracownik jest zobowiązany do poinformowania o tym bezpośredniego przełożonego tego funkcjonariusza albo pracownika.

§ 15. Przełożony powinien dawać podwładnym przykład nienagannego zachowania, w szczególności nie powinien nadużywać stanowiska, funkcji, stopnia Służby Więziennej w celu wykorzystania lub poniżenia podległego funkcjonariusza albo pracownika oraz dbać o dobrą atmosferę w pracy i dobre stosunki międzyludzkie, w tym przeciwdziałać praktykom mobbingowym.

§ 16. Przełożony, oceniając podległych funkcjonariuszy i pracowników, jest zobowiązany kierować się sprawiedliwością i obiektywizmem.

§ 17. Przełożony powinien wysłuchać podwładnego w sprawach zawodowych i osobistych oraz w miarę możliwości udzielić mu wsparcia bądź pomocy, z zachowaniem dyskrecji.

§ 18. Funkcjonariusz i pracownik nie powinien akceptować, inicjować, tolerować ani lekceważyć zachowań funkcjonariuszy i pracowników naruszających prawo lub zasady etyki zawodowej.

§ 19. W sprawach nieuregulowanych przepisami prawa lub nieujętych w niniejszym regulaminie funkcjonariusz i pracownik powinien kierować się ogólnie przyjętymi zasadami współżycia społecznego i postępować tak, aby jego działania mogły być wzorem praworządności i prowadziły do pogłębienia zaufania obywateli do Służby Więziennej.

§ 20. Regulamin wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor Generalny Służby Więziennej

płk Jacek Włodarski

UZASADNIENIE

Projektowany regulamin wypełnia delegację ustawową art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523).

Regulamin określa zasady etyki zawodowej, z uwzględnieniem ogólnych wartości i norm moralnych, zasad postępowania i zachowania się funkcjonariusza wobec osadzonych, wzajemnych relacji funkcjonariuszy oraz specyfiki zawodu funkcjonariusza.

Dotychczas zasady etyki zawodowej określał regulamin Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 30 czerwca 2005 r. w sprawie zasad postępowania i zachowania się funkcjonariuszy Służby Więziennej, wydany z upoważnienia art. 60 ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2020 r. Nr 207, poz. 1761, z późn.zm.).

W projekcie regulaminu nie dokonano zmian w stosunku do obowiązującego regulaminu. Regulamin w trakcie pięciu lat obowiązywania nie wymagał nowelizacji, a jego stosowanie w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej nie budziło zastrzeżeń. Jedyna zmiana polega na objęciu zakresem regulacji także pracowników cywilnych na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym zasady etyki zawodowej stosuje się odpowiednio do pracowników.

Funkcjonariusze Służby Więziennej wykonują szczególny rodzaj pracy określanej służbą. Określenie to stosuje się tylko do zawodów o wyjątkowym prestiżu. Służba – to więcej niż zwykła praca, wymaga pełnej identyfikacji z wykonywanym zawodem, a także dyspozycyjności i ofiarności wyrażającej się gotowością jej wykonywania w razie potrzeby, nawet w czasie wolnym od pracy i często z narażeniem własnego życia.

Być funkcjonariuszem albo pracownikiem Służby Więziennej, oznacza być gotowym podjąć się służby na rzecz osób pozbawionych wolności – dla dobra tych osób i całego społeczeństwa. Wykonywanie więc zawodu funkcjonariusza SW, wymaga ogromnej rzetelności, nieprzeciętnych kwalifikacji zawodowych, a przede wszystkim respektowania zasad etycznych i moralnych. W konsekwencji oznacza to, że Służba Więzienna musi rekrutować ludzi o szczególnych cechach osobowości, wyrażających się w ich postawach pro społecznych, humanitarnym stosunku do drugiego człowieka, zdolnych do pozytywnego oddziaływania na innych ludzi, przestrzegających zasad etyki zawodowej, otwartych na utrzymanie właściwych stosunków i relacji koleżeńskich w grupie współpracowników. Dla realizacji celów stojących przed służbą, niezbędne są pozytywne kontakty interpersonalne wszystkich funkcjonariuszy, którzy winni okazywać sobie szacunek za wykonywaną wspólną służbę, a we wzajemnych kontaktach z innymi pracownikami zatrudnionymi w Służbie Więziennej - prezentować życzliwość i chęć współpracy.

Funkcjonariusze winni być też rozważni w działaniach i głoszonych opiniach wśród osób postronnych, oraz kierować się poczuciem lojalności. Poszanowanie norm prawnych, sposób i jakość realizacji zadań, a także skuteczne zarządzanie mają służyć tworzeniu pozytywnego wizerunku Służby Więziennej w opinii społecznej. Należy dążyć do stałego informowania opinii publicznej o roli systemu więziennego oraz o pracy zatrudnionego personelu tak, aby zachęcać ludzi do zrozumienia znaczenia jego pracy dla społeczeństwa.

Pełnienie służby przez funkcjonariuszy Służby Więziennej winno być nacechowane głęboką troską o jak najlepsze realizowanie zadań stojących przed Służbą Więzienną w odniesieniu do działalności resocjalizacyjnej osób pozbawionych wolności i zapewnienia bezpieczeństwa jednostek organizacyjnych. W bezpośrednich kontaktach z osobami pozbawionymi wolności funkcjonariusze Służby Więziennej winni kierować się zasadami humanizmu i poszanowania godności ludzkiej, dawać właściwy przykład swoim zachowaniem, kulturą słowa, jak również odpowiednią postawą, przejawiającą się potrzebą zapewnienia osadzonym wszelkich należnych im praw oraz gotowością służenia radą i pomocą. Wszyscy funkcjonariusze powinni posiadać niezbędną wiedzę o problemach społecznych, wolnościach demokratycznych i prawach człowieka.

Regulamin zasad etyki zawodowej funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej odpowiada demokratycznemu duchowi przemian jakie niesie ze sobą nowa ustawa o Służbie Więziennej i Kodeks karny wykonawczy. Regulamin opiera się na fundamencie uznania wartości, godności i niepowtarzalności osoby ludzkiej, jej praw i obowiązków. Regulamin zawiera standardy etycznego postępowania z osadzonymi i współpracownikami. Pozwala na ocenę postępowania funkcjonariusza Służby Więziennej, uświadamia moralny wymiar jego pracy i stanowi podstawę rozwiązywania sporów w przypadku naruszenia zawartych w nim zasad.

Regulamin potwierdza wolę funkcjonariuszy Służby Więziennej, aby swoją funkcję wypełniać etycznie, traktując z należytą uwagą pełnioną rolę osoby zaufania publicznego. Wyraża on poszanowanie dla sprawiedliwości, solidarności zawodowej, równości i wolności. Jego celem jest sprzyjanie tym wartościom oraz pomoc osobom odbywającym karę pozbawienia wolności i tymczasowo aresztowanym.

Zasady określone w regulaminie starają się wyjść naprzeciw tym oczekiwaniom oraz z pewnością są pewnym drogowskazem i pomocą funkcjonariuszom i pracownikom przy podejmowaniu trudnych decyzji i rozstrzygnięć, jakie związane są ze służbą w Służbie Więziennej. Przestrzeganie tych zasad powinno być sprawą honoru każdego funkcjonariusza i jego dumą.

Powyższe zasady, które mają zastosowanie do funkcjonariuszy mają zastosowane także do pracowników Służby Więziennej.

Wydając regulamin w sprawie zasad etyki zawodowej funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, projektodawcy mieli na względzie dobro publiczne i dobro osób objętych oddziaływaniem funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz dbałość o właściwą rangę i prestiż Służby Więziennej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje regulamin.

Projekt regulaminu dotyczy funkcjonariuszy Służby Więziennej i pracowników cywilnych więziennictwa.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji.

Projekt został przesłany w celu „zasięgnięcia opinii” do Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa. Prezydium Zarządu Głównego NSZZ FiPW w uchwale Nr 139-VII/2010 z dnia 15 września 2010 r. odrzuciło projekt w całości argumentując, że „zarówno legislacyjna budowa przedłożonego dokumentu, jak i jego treść merytoryczna nie może być utożsamiana, z zasadami etyki zawodowej” oraz przedłożony „projekt nie wyczerpuje delegacji wynikającej z art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej.”

Nie można podzielić stanowiska Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa, bowiem projekt, zgodnie z upoważnieniem, reguluje w poszczególnych rozdziałach zasady postępowania i zachowania się funkcjonariuszy wobec osadzonych oraz wzajemne relacje funkcjonariuszy. Regulacje zawarte w projekcie, które obowiązują w Służbie Więziennej już ponad 5 lat, w pełni utożsamiają zasady etyki zawodowej, uwzględniają specyfikę zawodu funkcjonariusza oraz wskazują na ogólne wartości i normy moralne, którymi powinien kierować się w służbie i w pracy funkcjonariusz i pracownik Służby Więziennej. Mając ponadto na uwadze, że w uchwale nie zostały sprecyzowane propozycje przepisów - uwagi Związku nie zasługują na uwzględnienie.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych. Wskazanie źródeł finansowania.

Projektowany regulamin nie spowoduje dodatkowych skutków dla budżetu państwa. Koszty związane z wejściem w życie projektowanego regulaminu pokrywane będą z wydatków bieżących więziennictwa.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie regulaminu nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionów.

Wejście w życie regulaminu nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.